

12.
СТРАНА

Духовне свечаности у Мохачу и Медини

Радови Илоне Киш о ћирилици

5.
СТРАНА

КУД „Табан” прославио четврт века

9.
СТРАНА

Опраштање на Тргу ружа

6.
СТРАНА

ДРУШТВО

Признање за председницу земаљске самоуправе

Вера Пејић Сутор почасни грађанин Батање

Председница Самоуправе Срба у Мађарској и Српске самоуправе у Батањи, Вера Пејић Сутор, проглашена је почасним грађанином овог насеља на југу Мађарске, у години када Батања слави три деценије од када је проглашена градом

Признање почасног грађанина Батање, Вери Пејић Сутор је уручено у оквиру манифестације Дан града, на свечаној седници градске Скупштине, којом је председавао градоначелник Јанош Марјаи. Ово заседање протекло је у знаку обележавања 30. годишњице откако је Батања добила статус града.

Поводом добијања овог високог признања, госпођа Сутор Пејић је за наш лист изјавила да ју је оно веома изненадило.

– Од момента када сам сазнала да ћу постати почасни грађанин Батање, слике из прошлости су ми се стално враћале. Радовала сам се, али и размишљала зашто баш ја и да ли је то сатисфакција за мој рад за очување Српства. Ова титула ме са једне стране обавезује да наставим да радим и даље на томе и да дам пример будућим генерацијама, али са друге стране може да буде и тачка на крају нечега. Видећемо шта време доноси – каже Вера Пејић Сутор.

Манифестација Дан града трајала је два дана, уз низ програма који су привукли велики број житеља овог места, али и оне из других градова. Српска заједница у Батањи је такође узела значајно учешће у овој прослави. Празновање је отпочело свечаном литургијом у српској православној

цркви у Батањи, а након тога, Јанош Марјаи, градоначелник Батање, отворио је свечану седницу Градске скупштине на којој су присуствовале бројне званице. Уследила су и уручења награда појединцима који су својим радом и залагањем учинили много за Батању.

Осим Вере Пејић Сутор, новог почасног грађанина, награђена је и Лили Надашди, ученица седмог разреда Батањске двојезичне српске основне школе и забавишта. Она је примила награду „Ученик године“, за изванредне резултате у учењу и успехе постигнуте на жупанијским и државним такмичењима. Награде је уручио градоначелник Марјаи.

У име месне Српске самоуправа и Батањске двојезична основне школе и забавишта, добитницама награда се захвалио директор школе Никола Ђенеш Екбауер, нагласивши да су оне својим радом и залагањем осветлиле образ српске заједнице и школе.

Богат културно-уметнички програм на централној бини улепшали су и чланови КУД-а „Суферини“ из Батање, као и малишани Српске основне школе и забавишта. Они су се својим суграђанима представили са српским играма и песмама.

Сутрадан, у преподневним часовима отпочели су Сусрети бивших Ба-

тањаца, у организацији локалног Историјског удружења „Фодор Мано“. По први пут, на иницијативу српске заједнице на главном тргу је у вечерњим сатима организована велика српско-мађарска школа фолклора, односно „плесачница“. Оркестар „Коло“ из Тукуље свирао је том приликом најпознатије српске народне игре.

Мало ко је остао равнодушан, па се за тили час по тргу развило велико српско коло. Ова идеја се показала као одлична, тако да су организатори манифестације одлучили да ово постане традиција. После бројних музичких наступа, дводневна манифестација се завршила великим ватрометом.

С. Ђ.

Вера Пејић Сутор, у друштву градских функционера

Поруке са ирибине о предстојећим изборима

Неопходна смена генерација у народносним сруктурама

На скупу у Сегедину истакнута је важност анимирања млађих људи за предстојеће народносне изборе и потреба постепене смене генерација, како би се млади укључили у друштвено-политички живот и рад српских самоуправа, односно српске заједнице у Мађарској

Имајући у виду да се приближавају јесењи народносни избори, руководство Самоуправе Срба у Мађарској одлучило је да покрене одржавање форума у склопу којих ће заинтересованима пружити потребне информације и савете, везане за изборни процес. У сегединском Српском клубу, 12. јуна окупили су се поједини председници и чланови бираних тела Срба из Деске, Новог Сентивана и наравно Сегедина, а након поздравних речи Вере Пејић Сутор, председнице Самоуправе Срба у Мађарској, детаљно о предстојећим јесењим народносним изборима говорио је Љубомир Алексов, представник српске заједнице у Мађарском парламенту.

„Има доста недоумица, пошто се након пет година људи не сећају тачно шта је раније било, уснут се ме-

њају и законске регулативе и зато смо мислили да по регијама сазовемо састанке, пошто су сада већ веома близу избори и ближе се рокови који означавају почетак изборне процедуре“, рекао је за наш лист представник српске заједнице у Мађарском парламенту.

Он је додао да се у Сегедину разговарало о самим изборима, да су размотрена она правила, обавезе и задаци, који треба да се извршавају током наредних неколико недеља и месеци, а циљ је да се у што већем броју формирају локалне српске самоуправе. Љубомир Алексов је нагласио важност потребе ангажовања активиста и формирања српских народносних самоуправа, јер се њима пружа прилика да се финансирају из државног буџета, а тиме се омогућује и финансирање

јавног, пре свега, културног и верског живота, односно, образовања.

Алексов је подвукао да су се нека правила мењала, али суштински српску заједницу поменуте измене толико не тангирају. Примера ради, вратила се она регулатива према којој само оне организације могу да истичу листу и да крену као изборна удружења или организације, које су најмање три године регистроване. Тога приликом прошлих избора није било.

– То нас Србе не тангира, пошто наше цивилне организације које су истицале листе, датирају од раније, располажу деценијском традицијом-био је конкретан Љубомир Алексов.

Што се тиче датума избора, још се тачно не зна када ће они бити одржани, али највероватније да ће се то бити у првој половини октобра. Парламентарни представник српске заједнице је изразио наду да ће заједница поправити резултате који су по-

стигнути приликом последњих избора.

– За то је потребно да излазност бирача, гласача буде већа него прошлог пута, а уколико се још неко није регистровао, онда нека то учини, а потом нека се и кандидује за наше самоуправе на било којем нивоу – поручио је Алексов.

П. М.

Љубомир Алексов

Пошћисан ујовор о заједничком енергејском пројекћу

САРАДЊА

Србија и Мађарска озваничиле договор о наставку „Турског тока“

Министар енергетике Александар Антић и министар спољних послова и трговине Мађарске Петер Сијатро, потписали су у Будимпешти споразум о сарадњи две земље на изградњи гасовода, који прелази преко државне границе

„Потписали смо споразум који ће омогућити да се два гасовода (наставка „Турског тока“) дотакну. Ми смо дефинисали читав сет активности који ће омогућити да се тј пројекат изгради и стави у функцију“, рекао је Александар Антић после потписивања споразума и додао да се радови одвијају интензивно на три деонице и да ће линијски гасовод од границе са Бугарском до границе са Мађарском бити завршен до половине децембра ове године.

„Већ су значајне количине цевистигле у Србију и изнете на трасу, а више десетина километара цевисте већ положено и заварено“, рекао је српски министар.

Како сазнајемо из агенцијских извештаја, министри су се сагласили да две земље имају чврсту сарадњу која је од стратешког значаја за развој заједничког гасног интерконектора. Истакли су да је сарадња важна за наставак пројекта *Турски шок*, којим ће се обезбедити снабдевање гасом и Србије и Мађарске.

„За нас је кључна, за енергетску безбедност нашег региона и наших држава, сигурност снабдевања гасом као значајног енергента. Имамо си-

гурност да правац снабдевања гасом из Турске односно наставак *Турског шок* иде кроз Бугарску, Србију и Мађарску. То је пројекат који нама отвара све перспективе сигурног снабдевања гасом и зато смо пуно енергије уложили да би тај пројекат наставио да се развија“, рекао је министар.

„Наши односи су заиста добри и партнерски и треба да тражимо могућност за сарадњу. Надамо се да ће се наше две брзе електричне енергије, српске и мађарске, до краја године ујединити и створити снажну берзу у интересу читавог региона“, рекао је Сијатро.

Петер Сијатро је рекао да ће Мађарска свој пројекат завршити до краја 2021. године.

„Када је реч о питању руско украјинског транзита гаса, пошто је уговор о томе истекао нико није сигуран да ли ће уопште бити транзита гаса кроз Украјину. Можда ће бити, али ми не можемо да базирамо снабдевање гаса на томе, него морамо да размишљамо на који начин можемо дугорочно да обезбедимо снабдевање гасом за нашу земљу“, казао је он.

Дугорочно гледано Мађарска мора да нађе сигурно решење снаб-

девања гасом и зато је важна јужна гасна рута, нагласио је Сијатро.

„Ми свакако треба да имамо два пункта где можемо да обезбедимо снабдевање гасом, односно доток великих количина гаса. Тренутно имамо из правца Аустрије и Украјине и сада би ту могућност желели да обезбедимо из правца југа односно из Србије“.

Како каже, то је важно за диверзификацију снабдевања гасом, али савезници Мађарске никако да донесу одлуку о томе.

„И ми смо приморани да нађемо решење и у знаку тога смо постигли споразум са Србијом и имамо могућност снабдевања“, навео је Сијатро. ■

Министри Сијатро и Антић

Сусрећи њословних људи у Београду и Крагујевцу

Представници мађарске привреде на скуповима у Србији

Привредна делегација Мађарске, коју су чинили представници осамнаест компанија, представила се на пословном форуму у Привредној комори Србије, а потом је, у оквиру боравка у Србији, посетила и Крагујевац

На скупу у Привредној комори Србије, Јелена Јовановић, директорка Сектора за међународне економске односе, истакла је да су односи између Србије и Мађарске одлични што је основа за додатно унапређење привредне сарадње. Атила Пинтер, амбасадор Мађарске у Београду, приметио је да у Србији расте број страних инвеститора и сагласио се да су односи две земље одлични. Пинтер је додао да Мол група, водећа нафтна и гасна компанија у Централној и Источној Европи, планира да додатно прошири своје пословање у Србији.

„Мол Србија“, која послује у оквиру „Мол групе“, броји 62 станице широм Србије, а током 15 година пословања и развоја у Србији, мрежа се модернизовала и ширила тако да се данас МОЛ сервисне станице налазе у свим већим градовима дуж најзначајнијих саобраћајница.

Ђорђе Андрић, руководилац Центра за подршку инвестицијама рекао је да је Србија одлично место за инвестиције. Предности Србије су, поред

осталог, добра географска локација, инфраструктура у коју је последњих година доста уложено, квалификована радна снага као и ниска инфлација, између 1,5 и 3 одсто.

Према подацима Републичког завода за статистику, у периоду јануар-март ове године укупна спољнотрговинска размена у роби са Мађарском износила је 453 милиона евра. Укупан извоз у роби у Мађарску у овом периоду износио је 186,5 милиона евра, увезено је 266,5 милиона евра робе, стога је покривеност увоза извозом износила 70 процената.

Делегација мађарских привредника, поред Београда, посетила је и Крагујевац. Све је више заједничких програма компанија из Србије и Мађарске, а у наредном периоду припремају се велики пројекти на пољу енергетике и инфраструктуре, речено је на Пословном форуму мађарских и српских привредника у овом граду.

Овом приредном скупу, који су организовали локална самоуправа, Привредна комора Србије Регионална привредна комора Крагујевац и При-

вредна комора Мађарске, учествовало је 18 мађарских компанија. Према подацима Агенције за привредне регистре на територији Србије регистровано је 899 активних привредних субјеката чији су већински власници држављани Мађарске, односно правна лица регистрована у Мађарској.

Руководилац Центра за Западни Балкан у Привредној комори Мађарске Атила Галамбош, истакао је да је све више заједничких пројеката компанија из Србије и Мађарске, а у наредном периоду припремају се велики пројекти на пољу енергетике и инфраструктуре. Прошле године две владе су потписале билатералне споразуме на пољу инфраструктуре, а у другом делу ове године почиње реализација договорених пројеката.

У Крагујевцу је прошле године отворен Инфо центар Привредне коморе Мађарске и почасни конзулат, и то је био почетак привредне сарадње са Привредном комором Мађарске. Спољнотрговинска размена привреде Шумадије и Поморавља у 2018. години износила је 58,7 милиона евра и она је била за 50 одсто већа од остварене у 2017. години. ■

Крагујевац

ИНТЕРВЈУ

Петер Сијарто, министар спољних послова Мађарске

Министар спољних послова Мађарске Петер Сијарто каже да се Мађарска не слаже са критикама које су упућене Србији у извештају Савета ЕУ о напретку земаља Западног Балкана, нити са неким критикама које су представљене у оквиру министарских закључака о Србији, а када је реч Косову да се нада у успех преговора и да верује у мудрост и памет председника Србије.

„Нисмо се сложили са критикама о Србији, ми примећујемо позитиван развој догађаја у земљи. Поштујемо

Не слажем се са примедбама о спором напредовању Србије

„Ми имамо интерес да интегришемо Западни Балкан у ЕУ“, каже Петер Сијарто и додаје да је на основу историје Мађарске и остатка Централне Европе убеђен да су интеграције најбољи начин да се превазиђу тензије на Западном Балкану. Шеф мађарске дипломатије очекује да би током мандата следеће Европске комисије ипак требало да дође до озбиљних помака у процесу проширења

Петер Сијарто

тренутно руководство Србије и прогрес који је остварила ова влада и председник“, изјавио је Сијарто за Тањуг на маргинама министарског састанка ЕУ у Луксембургу.

Он додаје да је било неких напора међу земљама чланицама да закључци о Србији буду и критичнији, посебно када су у питању мањине и њихова права.

„Ми смо јасно ставили до знања, да ако говоримо о мађарској националној мањини, она има највише обезбеђених права у Србији. Ни једна ЕУ земља не би требало да држи лекције Србији када су у питању мањине. Видимо да је Србија направила велики напредак посебно у области развоја економије, али и у подизању стандарда живота“ поручио је Сијарто.

Коментаришући то што се од од Србије у министарским закључцима траже и даљи напори у успостављању услова за наставак дијалога са Приштином што, према тексту документа, укључује и „уздржавање од потеза који могу бити протумачени као провакација, Сијарто каже:

„Када је реч о Косову једино што можемо јесте да се надамо успеху преговора и да верујемо у мудрост и памет председника Србије. Политика такси, царина и рестрикција апсолутно нема никаквог успеха у решавању политичких питања и да су такви потези у потпуности противни принципима ЕУ.“

На питање Тањуга да ли види могућност компромиса и правно обавезујућег споразума између Београда и Приштине, Петер Сијарто кратко

одговара: „Мислим да би за то требало да сачекамо нову Комисију“.

Петер Сијарто је на састанку у Луксембургу оценио и да су закључци о проширењу без одлуке о почетку приступних преговора са Северном Македонијом и Албанијом, те критике Србији у области владавине права и општих права, „смешни“, да дају лошу слику ЕУ и доводе у питање њен кредибилитет у процесу проширења.

„Жалим много што Брисел шаље ове врло негативне сигнале на Западни Балкан. Оно што ми разумемо јесте да ако нема позитивног одговора Брисела и ЕУ, проевропске владе у региону ће се наћи у проблему због јавности у својим земљама, што је разумљиво“, изјавио је Сијарто.

Он истиче да су критике на рачун владавине права „политички мотивисане и пристрасне, наводи да је тако и у случају Мађарске и Пољске.

„Две власти на које се највише фокусира Европска комисија због таквих оптужби су Пољска и Мађарска. Истовремено две водеће странке у ове две земље су освојиле највишу подршку на европским изборима. То говори много“, оцењује Сијарто.

Подсетио је на чињеницу да су земље Западне Европе и приликом уласка земаља Централне Европе у Унију сугерисале да ће оне само „узети оно што је добробит од чланства у ЕУ, а неће допринети ништа.“

„То је лаж. Ако погледате последње стопе привредног раста видећете да су земље Централне Европе много изнад европског просека. Сада имамо ситуацију да су јавност и медији Западне Европе углавном против

НЕГАТИВНИ СИГЛАЛИ СА ЗАПАДА

„Жалим много што Брисел шаље врло негативне сигнале на Западни Балкан. Оно што ми разумемо јесте да ако нема позитивног одговора Брисела и ЕУ проевропске владе у региону ће се наћи у проблему због јавности у својим земљама, што је разумљиво“, изјавио је Сијарто.

Са својим српским колегом, Ивицом Дачићем

проширења говорећи да ће то довести нове земље која ће опет узимати новац. А проширење би заправо оснажило целу ЕУ политички, економски и безбедносно“, оцењује Сијарто.

Он је позвао земље чланице да се не жале само на утицај других играча као што су Кина, Турска или Русија на Западни Балкану већ да „уђу у такмичење“ и дају региону и свом суседству „бољу понуду“

„Ми имамо интерес да интегришемо Западни Балкан у ЕУ“, каже Петер Сијарто и додаје да је на основу историје Мађарске и остатка Централне Европе убеђен да су интеграције најбољи начин да се превазиђу тензије на Западном Балкану.

Шеф мађарске дипломатије очекује да би током мандата следеће Европске комисије ипак требало да

дође до озбиљних помака у процесу проширења.

„Наша подршка проширењу је у мањини у ЕУ, чије политичко руководство тренутно не подржава толико проширење. Али после европских избора имамо дебату о новим саставу Европске комисије и надамо се успешнијем комесару и Комисији која ће се више залагати за проширење“, наглашава Сијарто.

На питање Тањуга да ли 2025. годину види као и даље реалну за приступнаје нових земља чланица ЕУ Петер Сијарто понавља став Мађарске да би до тога требало да дође и раније.

„До 2025. године имамо још око 2000 дана. Зашто би требало толико да чекамо? Нема разлога за то“, закључује Сијарто. ■

„Ако говоримо о мађарској националној мањини, она има највише обезбеђених права у Србији“, каже Сијарто.

НЕМА САГЛАСНОСТИ О ПРОШИРЕЊУ ЕУ

Петер Сијарто наводи да политика проширења захтева консензус у ЕУ и да се без тога не може напредовати, те да су неке земље чланице ЕУ ближе земљама Западног Балкана и самим тим осетљивије на њихове потребе од других чланица.

Уметничка поштовка у СКЦ-у

Изложба радова Илоне Киш

Поводом Дана словенске писмености и празника Светог Ђирила и Методија, Културни и документациони центар Срба у Мађарској је приредио изложбу радова уметнице Илоне Киш, која се публици представила уметничким књигама, сликама и инсталацијама.

Светски призната уметница, добитница награде „Мункачи“, највишег признања у области ликовне уметности коју додељује мађарска држава, своје радове изложила је у галерији Српског културног центра, у Будимпешти. Интересантно је видети како једна мађарска уметница ствара уметничке књиге на ћирици, као и на који начин она доживљава поједине песме српских песника, међу којима посебно место заузима Васко Попа.

Илона Киш је уметница у области израде уметничких књига, а била је ученик Ђерђа Хаимана и Јаноша Коша. Године 2018, приликом гостовања Србије на XXV Међународном сајму књига у Будимпешти, први пут излаже своје уметничке књиге које су везане за српско књижевно ства-

ралаштво. Управо тада се родила идеја о њеној изложби у Српском културном центру.

Поставку је отворила Тијана Галић, библиотекарка Културног и документационог центра Срба у Мађарској, а присутне су поздравили и Милан Ђурић в.д. директор ове институције, као и сама уметница.

Ова изложба носи наслов „1100“, што заправо има симболичко значење, о чему је Илона Киш на отварању изложбе рекла:

– Пре 1100 година, Ђирило и Методије су створили ново писмо, како би људи могли да читају Библију на свом језику, а то су касније урадиле и присталице реформације. Мени је част да и ја на неки начин учествујем у свему томе. За ову прилику специјално сам урадила један рад на коме су Свети Ђирило и Методије и који можете премијерно погледати.

Милан Ђурић се присетио 1996. године, када је на некадашњој ликовној колонији у Сентандреји, чији је он био редовни учесник, упознао Илону Киш.

Она је добитница награде „Ала-

дар Немет“, у области примењених уметности, а своје књиге је излагала у Гетеовом музеју у Фракфурту, Музеју примењених уметности у Бечу, у Нобеловом музеју у Стокхолму, као и у париској библиотеци „Forney“.

Била је аутор изложбе „Мађарска уметничка књига“ на Сајму књига у Франкфурту 1999. године, а потом и

ВЕСТИ

члан жирија на изложби „Најлепше књиге света“, у Фракфурту и Лајпцигу, а 2017, 2018, 2019. Има задужење да установи „Велику награду Будимпеште“.

Рођена је 1955 у Будимпешти, а дипломирала је на Факултету примењених уметности, на одељењу за типографику. Ради као слободни уметник, опробала се у свим графичким правцима, а ужа специјалност јој је постала израда уметничких књига.

Д. К.

Тијана Галић, Илона Киш и Милан Ђурић

Гостовања у Десци и Сегедину

Игре и песме КУД-а „Дрен“

Љубитељи српског фолклора у Мађарској ни ове године нису остали ускраћени. Наиме, у организацији Савеза фолклорних фестивала CIOFF у Мађарској и Дечјег удружења за народне уметности „Наслеђе“, средина јуна протекла је у знаку Међународног дечјег фестивала за народну уметност „FOLKID“. Ова манифестација је по први пут приређена с циљем да се дечјим ансамблима омогући инострано представљање и потврда целогодишњег рада и талента.

У склопу приредбе учесници фестивала из Турске, Бугарске, Пољске и Србије, након Стоног Београда, Будимпеште и Сарваша, доспели су и у Деску, односно, Сегедину.

Нашу матицу овом приликом представљало је Културно-уметничко друштво „Дрен“ из Београда, које основано 2009. године с циљем да сачува

народне обичаје, фолклорну традицију српског народа.

Дечји фолклорни ансамбл данас броји више од 150 чланова а у рад вештих фолклораша - које предводи уметнички руководилац Милош Лазаревић - публика у Десци, имала је прилику да завири 12. јуна када су Београђани у месном Сеоском дому извели две кореографије: „Игре из Шумадије“ и „Влашке игре.“

Треба рећи да су, како чланови КУД-а „Дрен“ из Београда, тако и остали учесници вечери, чији је домаћин био КУД „Tiszavirág“ из Деске, поздрављени бурним аплаузима публике а већ сутрадан сви они наступили су на Тргу Дугонич у Сегедину, где су такође одушевили публику која воли и цени фолклорну, народну традицију не само српског, већ и турског, бугарског и пољског народа.

П. М.

Винско вече у Десци

Промовисана тукуљска вина

У организацији месног Културно-уметничког друштва „Банат“, у дешчанском Културном, образовном и верском центру „Свети Сава“ 31. маја одржано је винско вече. Гост Дешчана био је Јанош Беднанич, виноградар из Тукуље који је донео чак седам врста вина, с циљем да представи она која првенствено потичу из Тукуље али, како је то публика могла да чује, располаже виновом лозом и на Балатону.

Што се тиче презентације белих, црних, розе и шилер вина, она је била успешна, наиме, главном актеру вечери - током представљања чудо-

творног пурпурног напитка, који се пије у славу Божју – придружили су се и чланови Рацког мушког хора из Тукуље, предвођени хармоникашем Ладиславом Халасом. Хористи су у 3-4 маха прекинули свог земљака, излагача и извели познате винске песме како на српском, тако и мађарском језику. И док је текло предавање и изводила се песма, дотле су домаћини служили вино и шунку из 2017. године. Наравно, вино је изнова доказало своју несвакидашњу моћ - приредба је потрајала до ситних сати.

П. М.

ФОЛКЛОР

Концерт у будимпештанском „Вигсинхазу“

КУД „Табан“ прославио четврт века постојања

Фолклорни ансамбл „Табан“, 16. јуна прославио је 25 година рада гала концертом у позоришту „Вигсинхаз“, у Будимпешти. У два блока је успешно изведен захтеван програм, који је достојно осликао овај изузетан јубилеј. Уз пратњу два народна оркестра, изведено је 12 кореографија, а наступило је и женско певачко друштво. На видео-биму приказивани су називи игара и информације о ношњи, пропраћене народним пословицама

Четворчасовни концерт „Табан“ отворили су старији играчи, „Играма из Шумадије“, а затим су забавиштанци, обучени у народне ношње, извели сплет дечјих игара, песама и бројалица под називом „Игра коло“ и добили буран аплауз. Програм је повремено прекидан кратким документарним филмовима о оснивању и раду КУД-а.

„На млађима свет остаје“ био је и мото концерта. Након њих су се низале дечје игре и песме средње групе ансамбла: „Пошла Румена, нано, нано“. Ове две узрасне групе је спремила Анита Вуковић-Накић, уметнички руководилац.

„Табан“ је надахнуто, у пуном сјају, представио српска народна кола и песме са порукама оптимизма и љубави, који треба да владају међу људима и народима. Публика је уживала у разноликости и богатству народног блага и јединствених ношњи. Концерт је још једном потврдио због чега се „Табан“ сврстава међу најбоље фолклорне групе, не само у Српској заједници у Мађарској. Током свог постојања, то су потврдили на наступима у многим зе-

мљама, као и освојеним наградама и признањима.

Кореографи који креирају кореографије и вредно раде са играчима у фолклору су уједно и чувари народне традиције. Они је уз много труда и љубави преносе на све узрасне групе фолклораша. Бранко Марковић, кореограф „Игара из Шумадије“, цитирао је Јеремију Павловића, српског етнолога, који је рекао да се у Србији „За доброг играча говорило да игра не додирујући земљу, да игра као вила.“ Драган Ковачевић је припремио игре из околине Пирота, „Игре из Горњег Висока“. Далибор Мартинов је припремио дечје игре и песме „Ој Српкињо...“, у извођењу средње групе. Милорад Лонић је кореографију игара из Лесковачког Поморавља - „Стани Радо, бела радо“, посветио некадашњем играчу Ференцу Кручану - Буцики, који нажалост више није међу живима. Славица Михајловић је припремила кореографију игара из околине Ниша - „Запоја Рада у Лојзе“, којом је КУД „Табан“ освојио прво место на 13. Европској смотри српског фолклора у Источном Сарајеву, 2008 године.

Бранко Марковић, некадашњи првак балета у Београду и један од првих креатора уметничке фолклорне кореографије, припремио је кореографију „Врање - Врањанска свита“. Драгомир Вуковић је припремио „Влашке игре“ и „Игре из Мачве“, међу првима које је КУД „Табан“ изводио. Дејан Милисављевић је припремио кореографију Биначка Моравца, „Ђурђевдан у Пасјану“, игру уз приказивање народних обичаја села Пасјане у општини Ђулане, у Косовском Поморављу.

Дејан Милисављевић је припремио „Влашке игре“ у извођењу млађих чланова ансамбла. Слободанка Рац је припремила кореографију „Голуб г ка на јабука“, песме и игре Босилградског Крајишта, која је као новопостављена кореографија била „крвна вечери“. Женска певачка група КУД-а Табана је у изузетно доброј интерпретацији извела три песме: „Нас три сестре запјевати знамо“ (Песма из Херцеговине), „Не лопи ми лојзе“ (Песма из Шумадије), „Преле су преље“ (Обрада народне песме из Старе Херцеговине). Групу чине: Ана Кевари, Анита Накић Вуковић, Ванда

Вађоцки, Моника Патарчић и Софија Каплан. Групи су се придружиле и Ема Будаи, Лена Ембер, Миа Чорић, Мила Поздер, Радмила Вуковић, Сања Вуковић и Сара Дахан.

Извођаче су на концерту пратила два изврсна оркестра, „Бабра“ и „Зора“, под руководством Крунослава Киће Агатића, коме се придружио Слободан Вертетић. Оркестар „Зора“ негује музику Јужних Словена насељених уз Дунав.

Након концерта смо поразговарали са уметничким руководиоцима КУД-а, играчима и гостима.

Душан Вуковић, уметнички руководилац КУД-а „Табан“, за наш лист каже:

- Задовољан сам што смо успели да остваримо сан и да се нашој публици представимо у препуном позоришту „Вигсинхаз“, у Будимпешти. Задовољан сам и вечерашњим извођењем, мислим да су уживали и учесници и публика. Уложили смо много рада и енергије, а у организацији концерта су нам помогли: Софија Каплан, Игор Рус, Богдан Сабо и Вилмош Вађоцки. Њима се посебно захваљујем. Захваљујем се Анити На-

ОБРАЂАЊА ДОДИКА И ШОЛТЕСА

Међу угледним гостима, на концерту је био и члан и председавајући Председништва БиХ, Милорад Додик. Он и мађарски државни секретар Миклош Шолтес, обратили су се присутнима пред почетак другог дела концерта. „Посебно ми је задовољство што могу да вам честитам 25 година успешног постојања и рада вашег Културно уметничког друштва, које баштини и негује културну традицију нашег народа. Дугогодишње постојање је, свакако, доказ да љубав за оваква окупљања превазилази и време и границе. Драго ми је што видим младе генерације, које се овде труде да негују свој језик и писмо, и на тај начин чувају свој национални идентитет, што није лако у време ове глобализације, посебно ван матичне државе. Милорад Додик се захвалио Влади Републике Мађарске, која је својим законом о мањинама омогућила да се положај српске заједнице побољша и унапреди. Подсетио је да је Бањалука организатор сусрета српских заједница из целог света и позвао ансамбл „Табан“ да буду гости у главном граду Републике Српске“, рекао је Милорад Додик.

Миклош Шолтес је изразио задовољство што две државе негују пријатељске односе и рекао да народ који негује своју културу заслужује сву пажњу државе у којој живи, као и да ће помоћи одлазак ансамбла у Бањалуку.

кић Вуковић, која годинама успешно ради са децом, као и свим учесницима концерта. Захваљујемо директорки Српске школе, др Јованки Ластиф, као и родитељима који своју децу подржавају да играју фолклор. У наредном периоду предстоји нам уређивање просторија где чувамо костиме. Још увек се договарамо о летњој турнеји, такође је у плану Табански пикник и „Табан бал“, 11. октобра, а надамо се и гостовању у Бањалуци, на позив Милорада Додика.

Анита Накић Вуковић, уметнички руководилац млађе групе КУД-а „Табан“, каже да је поносна, јер су успели да остваре своју замисао:

- Деца су дала све од себе. Напросто су осећали величанствени амбијент овог позоришта и знали су да су и они једна важна карика у програму. Међу њима су забавиштанци, затим деца од 1-3 разреда, као и деца од 4-8 разреда, укупно око 70-ро деце. Пуно смо вежбали, јер са децом је важно да најпре осете ритам, да певају, а после иде све друго што чини игру и сценски наступ квалитетним. Организација у позоришту била је изузетна. Цео концерт је гледала и управница Енике Есењи, која нам је срдечно честитала. Честитке родитеља без престанка пристижу, као и поделе снимака на душтвеним мрежама. Делимо срећу због успеха!

ЗВАНИЧНИЦИ НА КОНЦЕРТУ

Високи званичници Мађарске, Босне и Херцеговине, и представници српске заједнице у Мађарској, својим присуством су такође увеличали концерт. У публици су, поред Милорада Додика и Миклоша Шолтеса, били и амбасадор Босне и Херцеговине Биљана Гутић Бјелица, председница Самоуправе Срба у Мађарској Вера Пејић Сутор, представник Срба у Мађарском парламенту Љубомир Алексов, архијерејски заменик Епархије будимске протојереј-ставрофор Војислав Галић, архијерејски намесник Епархије будимске протојереј Лазар Пајтић, директорка образовне институције „Никола Тесла“ др Јованка Ластиф, директор националног Ансамбла народних игара и песама Србије „Коло“ Владимир Декић, глумица, редитељ и директорка позоришта „Вигсинхаз“, Енике Есењи.

Иако ветеран, Томислав Семлер је мајсторски одиграо водећу улогу, са Биљаном Сабо, у „Врањанској свити“, и учествовао у четири кореографије.

- Наступио сам до сада на сваком концерту, осим на два, када сам радио у иностранству. У припремању овогодишње „Табанске вечери“ уложили смо више труда него обично. Пре две године сам престао активно да играм, али учествујем у јубилејима. Дивно је поново бити са старим друштвом. Играмо најлепше и најенергичније кореографије. То није лак задатак, с обзиром да смо у кореографијама заједно са осталима, много млађим играчима - рекао нам је Томислав.

Дејан Дујмов каже да је почео да игра фолклор још у школским данима:

- Дошао сам са 8 година у школу на Тргу ружа и од тада играм фолклор. У осмом разреду сам постао члан првог ансамбла, значи пре скоро десет година. Темпо још увек могу да издржим, потребно ми је све што ова игра доноси. Дobar је осећај припадати једном оваквом друштву. Атмосфера је одлична.

За Томислава Принца, ветерана и једног од оснивача КУД-а „Табан“, ово је, како сам каже, био велики изазов:

- Радо се придружујем јубилејима, мада морам да признам да ми је физички тешко да остварим све захтеве

кореографија. Али, лепо је поново осетити ту енергију и страст према игри, коју смо успели да пренесемо на млађе нараштаје. Играм у три кореографије. Изазов је био научити нову, ни мало лаку кореографију из Крајишта, којом завршавамо концерт.

Далибор Мартинов из Бечеја, дугогодишњи је сарадник и члан КУД-а. Он примећује да квалитет ансамбла стално расте:

- Наша сарадња је почела пре два-

члан фолклорног ансамбла „Табан“, Игор Рус, присетио се својих првих корака када је још био ученик Основне српскохрватске школе на Тргу ружа, Један сам од ретких играча који су у „Табану“ од самог почетка, па, ево, до овог јубилеја. Уз подршку моје покојне мајке и уз упорност и љубав, успео сам да postanем један од водећих играча. Јако волим да играм. У игри је све важно, и корак и осмех, и савладавање кореографија

десет година. Иако се чланови из године у годину смењују, квалитет друштва стално расте. Ове године сам им помогао у обнављању кореографије „Врањанска свита“, у којој и ја учествујем, играм и свирам тапан. Са дечјом групом сам увежбао колаж игара из Војводине, које смо учили на Летњем фолклорном кампу у Сентандреји.

Марко Ембер, млади глумац, члан ансамбла позоришта „Вигсинхаз“, поздравео је госте и изнео своје кратко сећање на почетке у фолклору:

- Као мали дечак био сам члан „Табана“. Много пута сам већ стајао на овој сцени као глумац, а данас као домаћин и бивши фолклораш. Пресерећан сам!

које су понекада врло захтевне. Памтим лепе турнеје, сусрете, ту сам упознао и своју супругу. У „Табану“ су се родиле многе љубави и бракови, он је постао део наших бића. У њему су многи пронашли сами себе.

Спонзори концерта били су: Државни секретаријат одговоран за везе са црквом народностима и цивилним организацијама при уреду премијера, Фондација „Бетлен Габор“, Покрајински секретаријат за културу јавно информисање и односе с верским заједницама А.П. Војводина, Самоуправа Срба у Будимпешти и Самоуправа: III, IV, V, VI, VIII, IX, X, XI, XIII, XIV, XV, XVI, XIX кварта.

Славица Зељковић

НЕВЕН

Успешно пролеће за ђаке из Батање

Ученици из Батање посетили су сегединско позориште, такмичили се у рецитовању поводом Дана поезије, били на фудбалској утакмици „Фрадија“, у оквиру „Фради“ програма за школе. Учествовали су на фудбалским турнирима, освојили одличне награде на Државном такмичењу из српског језика и народнописа у Будимпешти, као и на Такмичењу у лепом изговору, које се одржава у Десци.

Колектив ове васпитно-образовне установе се труди да деци, на многе начине, прошири видике и обогати њихово знање, не само на часовима, већ и кроз многе друге активности ван школе. Путем конкурса проналазе се новчана средства за сваки нови пројекат, након кога школарци буду богатији за још једно искуство.

Овог пролећа, у два наврата, одржане су тродневне радионице за школарце и малишане у забавишту. Народна радиност, стари занати и обичаји су били заступљени у овом интересантном пројекту, кога је финансирало Министарство за људске ресурсе. Први део тродневног пројекта водили су предавачи из Србије. Етнолог, др Весна Марјановић, етномузиколог Гордана Рогановић и ико-

нописац Дејан Симић радили су са децом у забавишту и у школи. Они су упознали децу са иконописом, увели их у технике рада и за кратак временски период, у рукама вештих малишана, родиле су се нове иконе.

Представили су деци народне обичаје и песме на мало другачији и занимљивији начин, а уједно су и педагозима дали добре идеје и примере, које могу да користе у свом будућем раду, нарочито на часовима народнописа. Други део пројекта водили су предавачи из Бекешчабе, из музеја. Они су са децом правили накит, везли српски вез, правили праћке и пиштаљке, лутке од природних материјала и филцовали јуну. Крај овог пројекта крунисан је веома изложбом радова наших основаца.

С. Ђ.

Одржана Смотра дечјих драмских радионица

Креативни приступ дечјем позоришту

„Драмске радионице не само да подстичу дечју машту, већ доприносе развоју емоција и менталног капацитета. Осим тога, жеља нам је да негујемо наш српски језик, позоришни израз, песму и фолклор. То су лепа обележја нашег народа“, рекао је Милан Ђурић, отварајући дечју позоришну смотру

У организацији Српског културног и документационог центра у Мађарској, 7. јуна ове године одржана је „Смотра дечјих позоришних радионица“. Имали смо прилику да видимо три представе. Српска школа из Батање учествовала је са две. Ученици од 1-4. разреда под руководством учитељице Сање Ковачевић извели су „Обрнуту бајку“, а представу „Јединица и пролеће“, видели смо у извођењу ученика од 5-8. разреда, са учитељицом Наталијом Пауновић.

Ученици Српске школе „Никола Тесла“, од 5-8. разреда извели су представу „Косовка девојка“. Представа је изведена под руководством проф. Зорице Јурковић, а рађена је по мотивима мита о Косовском боју и циклуса народних епских и лирских песама о Косовском боју.

Овај, већ традиционални сусрет деце из српских школа у Мађарској, у аули Српске школе „Никола Тесла“ отворио је в.д. директор КДЦСМ-а, Милан Ђурић, речима:

„Велика ми је радост што смо опет заједно. Ово је 15. година како се састанемо овим поводом. Циљ нам је да се кроз игру, глуму и креативни рад дружимо. А, кроз игру понајвише учимо. Драмске радионице не само да подстичу дечју машту, већ доприносе развоју емоција и менталног капацитета. Осим тога, жеља нам је да негујемо наш српски језик, позоришни

израз, песму и фолклор. То су лепа обележја нашег народа. Уживајте у богатом програму смотре!“

„Обрнута бајка“ је изузетно занимљива прича, која има за циљ да новим генерацијама читалаца приближи, на духовит начин, класичне бајке. У њој се мешају ситуације из „Црвенкапе“, „Ивице и Марице“ и треће бајке чији су јунаци Принц и Принцеза. Радња је смештена у модерно време. Марица се сусреће са Вуком. Она тражи Ивицу, а Вук Црвенкапу. Марица има код себе мобилни телефон, зове Ивицу, а Вук се чуди зашто код ње не види корпу са понудама за баку. Марица објашња Вуку да тражи брата и кућу од чоколаде. Тек тада Вук види да је залутао у другу причу, али пристаје да у њој остане. Паралелно са овим сусретом одвија се сусрет Ивице и Црвенкапе. Ивица саветује Црвенкапу да оставља трагове од белих папирића како би их лакше нашла

Марица. У целу заврзламу се уплићу Принц и Принцеза. Наравно, они су из треће приче. У једном тренутку су сви јунаци на сцени. Они превазилазе конфликте и мире се. Сценографију за представу је радила учитељица Наталија Пауновић.

Представа „Пролеће и јединица“ започиње сценом у учioniци. Деца су у бригама због многобројних домаћих задатака из математике, географије, српског језика. Јунаци представе су: деца, оцене: Јединица, Двојка

и Пролеће. Представа се завршава тако да заједно са Пролећем терају лоше оцене из разреда. Наравоученије је: знање је најбоље оружје против таквих „злотвора“, као што је незнање. Сви славе победу песмом Драгана Лаковића „Другарство“ (Сви треба да знају шта другарство значи/ заједно смо већи/ заједно смо јачи..)“

Представа „Косовка девојка“, коју је извела драмска секција Српске школе „Никола Тесла“ је попут раскошног мозаика. Изведена је двојезично, на српском и мађарском. Састоји се од глуме, фолклора, песама, као и од усмених предања у којима је је испричан мит о Косовки девојци. Посебно је занимљивом кореографијом представљен Косовски бој. Реквизите за представу је урадила проф. ликовног Изабела Борза. Прво извођење ове представе је било на фестивалу основних школа у фебруару, када је драмска секција „Сунцокрет“ освојила друго место од укупно 20 школа и преко 200 учесника.

С. З.

Завршетак школске године на Трју ружа

НЕВЕН

Опраштање уз речи захвалности и подршке

Окончање школске године је један од најлепших догађаја за сваку генерацију ученика, нарочито ако завршавају један у низу сегмената свог школовања. У Српској школи у Будимпешти су тим поводом приређене две свечаности: једна за све школарце, а друга за ученике осмог разреда

У преподневним часовима тог тоглог 14. јуна, на дворишту Српског забавишта, основне школе, гимназије, ђачког дома и библиотеке „Никола Тесла“ у Будимпешти, окупили су се ђаци и педагози да испрате програм завршетка школске године 2018/2019. Свечаност је почела интонацијом српске и мађарске националне химне. Потом је уследио програм основаца. Они су на веома симпатичан начин рецитовали на српском и мађарском језику.

др Јованка Ластиф, директорка школе. После речи директорке, основци су извели једну популарну песму и то на енглеском језику, а потом су са разредним старешинама пошли у своја одељења, где су им подељена сведочанства и уручене дипломе, признања и похвале.

Ученици седмог разреда Српске школе у Будимпешти опростили су се од 15 осмака, који следеће године настављају школовање у Српској гим-

„Огроман број програма је одрађен током ове школске године. На ђачком парламенту сте и ви сами говорили о томе како је добро што се организују разне ванчасовне и ваншколске активности, али ипак ви сте првенствено зато ту да стекнете знање и да добијете позитивне оцене из предмета и да потврдите то знање за које сте потрудили. Нажалост, то није свакоме успело ове школске године, али сви ће имати могућност да се покажу о докажу и да поправе своје оцене. Морам признати да сте се многи показали и да сте били успешни у раду драмске секције, спорта, хора, фолклора и других секција. Такође су се многи истакли и на разним такмичењима знања. Сви сте се показали и за то вам велико хвала. Исто тако велико хвала и вашим педагозима који су успели да вас каналишу и да поред свих ових догађања, а понекад се и сама питам како све успеју, да вас ипак и науче нечему. Хвала им, јер они на све могуће начине успевају да одраде свој посао“, истакла је

назији, или некој другој школи. За ту свечаност школа је била нарочито спремна, препуна свежег цвећа, мирисне, тек покошене траве, коју су ђаци расули по степеницама и школском дворишту. Догађају су присуствовали породице, фамилије и пријатељи наших ученика. Наравно, ту су били учитељи, наставници и професори. Владало је пријатно узбуђење, атмосфера је била прелепа. Много загрљаја, честитања и поклона, сви су желели да улешају и овековече дан неком свом кога воле.

Разредне старешине осмог и седмог разреда, Зорица Јурковић Ембер и Оливера Мунишић, са ученицима, двоје по двоје, лагано су прошетали кроз школу и двориште, до свечане сале, где је одржана завршна приредба. Седмаци су припремили програм пун изненађења. Био је то колаж рецитација, песама и извођење драмског комада, који су урадили заједно са професорком Мунишић. Идеја је била да се у једној обичној породици представи спремање малог матуран-

УЧЕНИЦИ ОСМОГ РАЗРЕДА

Осми разред су завршили следећи ученици: Матеја Благојевић, Вук Брадић, Лена Ембер, Викториа Ендреди, Сузана Косновски, Урош Миљковић, Елдрин Мучај, Кристина Озорак, Даниел Седлачек, Петар Симић, Николина Шокчић, Бранка Ђосић, Милан Фелди, Георгина Хорват и Даринка Чобан.

та. Ту је било и комичних сцена којима се публика слатко смејала. Поједине епизоде је пратила популарна музика, између осталих и шпица из врло гледане серије „Бољи живот“. Сцеографију је, као и увек, врло успешно је осмислила проф. ликовног, Изабела Борза.

Након завршене приредбе, осмаци су представљени „прозивкама“. На видео биму приказиване су њихове фотографије, једна из раног детињства и једна из садашњег, тинејџерског тренутка. Сваки овај портрет је пратио и симпатичан коментар, нешто што је типично и препознатљиво за то дете. На исти начин, дати су кратки портрети, учитељица, Мирјане Ковач и Сандре Сребро, као и неколико предметних наставника. Представљене су: Изабела Борза, Драгана Дошен, Весна Рац Петин, разредна Зорица Јурковић Ембер. Након представљања, приказан је документарни филм који прати осмаке из учионице у учионицу у

фискултурној сали и игралишту, док уче, играју, певају.

Када је приредба била завршена, на сцену је изаша проф. Зорица Јурковић Ембер са својим ученицима. Једно по једно дете је емотивно и искрено изговарало шта ће му недостајати једном када не буду више у истој учионици. Овај тренутак је код многих изазвао сузу у оку. Петар Симић је на српском, у име генерације, прочитао пригодан говор, а потом је то учинила и Викториа Ендреди на мађарском језику.

На крају се присутнима обратила директока др Јованка Ластиф, која је, посебно осмацима, пожелела срећу и дала савет да пуно раде на себи, да уче, негују пријатељства и путују. Јер, живот тек почиње и треба га градити. Подељила је дипломе и за свако дете пронашла речи хвале. Рекла је да је поносна на генерацију у којој је било пуно успешних ученика у ваннаставним активностима и зажелела леп распуст деци и колегама.

Д. Д. - С. З.

НАЈБОЉЕ ЖЕЉЕ СЕДМАКА

Испред ученика седмог разреда, од осмака су се опростили Давид Јунгић на српском и Никола Богдан на мађарском, рекавши, поред осталог, да је реч о генерацији која ће се памтити по изузетном другарству и да оно није било везано само за школу, већ и за ситуације ван ње: „У вашем одељењу има изузетник хокејаша, плесача, музичара, оних који воле да цртају и глуме. Зато вам ми, седмаци, од срца желимо успешан наставак школовања и не дајте да вам ико поквари ово другарство, које ће остати за цео живот. Срећно!“

ФЕЉТОН

Страдалнички животињи њиш Милоша Ајића (4)

Сантовачке легенде о речним токовима и мочварама

Бајци се већ одавно беху навикли на то да код њих сантовачки парох никада не служи на сам дан празника. Тако је то било и овај пут. Јереј Апић је на Благовести служио у Сантову. По жељи Његовог преосвештенства Георгија Зубковића, епископа будимског, Милош Апић је пре непуних годину и по дана, из барањског Сечуја премештен у Сантово.

Сантово, питомо бачко месташце на самој југословенско-мађарској граници, одувек је обиловало причама, легендама и песмама. Овде су народне умотворине ницале као печурке после кише. Ваљда и стога што су се управо ту од памтјевака необични догађаји збивали. Сантовци би то овако прокоментарисали: „Све је то сам Бог тако намистио“.

Предање је сачувало и причу о непроходној Црној шуми и о густој Карапанци, у којима су живеле зле вештице и страшни „злодувови“. У Клађи су пак, том воденом рају, виђене златокосе виле. Сантовци су дубоко веровали да је Карапанца „виштаншће“, то јест легло вештица и да ноћу одавде полећу у село да краду душе мале деце и да сисају коњску крв.

Карапанца је у свом имену скривала и страхотну легенду. Кад су хришћанске снаге код Харшања поразиле

султанову војску, настаде општа бежанија. Турци су се панично повлачили према Београду. Осрамоћени велики везир Сари Сулејманпаша, оправдано страхујући од падишаховог гнева, крадом је овуда пролазио. У то време Карапанца беше опасно мочварно подручје, препуно дубоког глиба.

Уз велике потешкоће, Алахови аскери су споро напредовали по том несигурном подручју. Коњи и кола пропадоше у глиб. Многи страдаше. И везиров омиљени ат потону у кал. Побеснели турски војсковођа тад изда наређење да се јањичари подстроје у два реда. Они га високо подигоше и преносише га из руке у руку. Тога дана многи се подавише у мочвари. Из дубоког блата једино испружене каљаве руке им штрчаху у вис, а оне су језиво подсећале на црне панце. И тако народ ово место ускоро назва – Карапанца.

Кажу, Барањански Дунав је негда тик покрај Сантова вијугао. Тај рукавац је раније целу Мохачку аду заокруживао. Пресецањем његовог тока, насташе мртваје Клађа, Галвача и Кадија. Осим тога, Сантово беше окружено и вештачким воденим токовима. Дугачким Францовим или Бајским каналом, дубоким Карапанцијским каналом и неупоредиво ужим и плићим Игалом.

Тридесетих година 19. века, уочи католичке Мале Госпојине, у сантовачком атару Бабина леђа, покрај каналчића Игала, надомак мочварне Галваче,

указа се Богородица. Према народном предању, Јоза Грличин, звани Дангуба, управо је на том месту волонима орао. Изненада волови почеше да се пропињу. Потом клекнуше и спустише главе. Тад Јоза на једној старој врби угледа светлост, а у њој Мајку Божју с малим Исусом у наручју. Богородичина звездана круна рајском светлошћу заблиста. Ратар остаде без речи и даха.

Тад Марија Дјева показа на врбу, па прозбори: „Под њом о'ма' вода ће потећи, и још слушај шта ћу тебе рећи: 'Вамо вирни долазите често, јел то мисто биће од сад свето. Нек' твој народ туде пива, мољи, драгог Бога цилим срцем вољи!' И одиста, у истом часу потече млаз изворске воде. Недуго потом, на том светом месту, званом Водица, збила су се бројна чудесна оздрављења. (...)

Драгомир Дујмов

МЛАДИ

Последња УУ журка у овој сезони

Забава до зоре, уз старе и нове хитове

Након кишовитог маја, ведре јунска ноћ утицала је да велики број посетилаца дође на УУ журку. Ди-џеј Мачић пуштао је хитове на које публика проверено најбоље реагује, али су се на плеј листи овог пута нашле и многе новије песме, на изузетну радост млађих посетилаца

Још једна узбудљива УУ журка донела је добру енергију, као и леп почетак новог месеца и летње сезоне, првог јуна, када је одржана у Будимпешти. На истој адреси као и претходних пута, у седмом кварту, одзвањали су хитови из бивше Југославије, и посетиоце је мамио ритам Балкана. Музика и атмосфера, коју странци описују као егзотичну или другачију, привукла је и овога пута

знатижељне туристе, носталгичаре, оне које прегршт лепих успомена везује за УУ партије, као и младе који не пропуштају ретке прилике да гласно слушају музику на свом језику, док бораве далеко од куће.

Стални гости су се сналазили у добро познатом простору, разговарали међу собом о догађајима у претходних месеца дана, о свему ономе што се дешавало од последњег пута када

су се срили на истом месту током априла. Они који су се ту затекли по први пут истраживали су звук наше музике, специјалитете са роштиља и уживали у отворености људи на журки, као и свеопштој опуштеној атмосфери.

Након кишовитог маја, ведре ноћ првог јуна утицала је на велики број посетилаца. Ди-џеј Мачић пуштао је хитове на које публика проверено

најбоље реагује, али су се на плеј листи овог пута нашле и многе новије песме, на изузетну радост млађих посетилаца. У раним јутарњим сатима, врата клуба су и даље била отворена, а занимљиво је да они који се баш тада враћају својим кућама из суботњег провода на неком другом месту, често сврате управо на УУ журку.

Ипак, оваква појава не чуди када се узме у обзир узаврела атмосфера унутар клуба, која се наставља и онда када журке на другим местима јењавају у најактивнијем делу града.

Следи сезона одмора када људи већим делом напуштају град у потрази за освежењем крај мора, језера или на планинама, па се следећа прилика за окупљање овакве врсте може очекивати поново на јесен.

М. М.

Књижевни клуб ДИС и Културни центар из Бачке Паланке расписују, девети по реду, међународни Конкурс за најбољу љубавну песму за наираду.

ДИСОВО ЗЛАЃАНО ПЕРО

Услови конкурса: један аутор може послати највише три песме, у по три примерка.

Конкурс има три категорије:

- прва: ученици од првог до четвртог разреда основне школе,
- друга: од петог до осмог разреда основне школе,
- трећа: пунолетни аутори.

Песме морају бити необјављене и не дуже од 28 редова. Радове слати под шифром са решењем шифре у посебној коверти. Један аутор може да учествује само са једном шифром. Конкурс је отворен од 01. маја до 30. јуна.

Догела наирада:

2. августа 2019. године у 19 часова, у Галерији Културног центра, Бачка Паланка

Песме слајти на адресу:

КЊИЖЕВНИ КЛУБ "ДИС", за књижевни конкурс. Трг братства и јединства 21, 21400 Бачка Паланка

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ВИДОВДАНА

Будимпешта – Сентандреја
28. јун 2019.

9:30 – Свечана сала Текелијанума
Будимпешта, Ул. Вереш Палне бр. 17
Отварање рецитаторског „Видовданског маратона“
Учествују уметници Српског позоришта и чланови српске заједнице у Мађарској. Маратон прати видовданске програме током дана.

10:00 – Храм Св. Великомученика Георгија
Будимпешта, улица Вереш Палне и Српске улице
Св. литургија и помен Св. кнезу Лазару и косовским мученицима

13:00 – Некадашња палата деспота
Стефана Лазаревића у Будиму

Ул. Орсајаз бр. 9

Полагање венаца код спомен-плоче,
уз пригодни програм

16:30 – Биста кнеза Лазара

Башта епископског двора у Сентандреји
Полагање венаца

17:00 – Саборни храм у Сентандреји
Вечерње

17:30 – Спомен крст цара Лазара у Сентандреји

Сентандреја, Три цара Лазара
Наставак „Видовданског рецитаторског маратона“
у Сентандреји; полагање венаца

18:00 – Двориште Српског црквеног музеја
у Сентандреји

Видовдански концерт, учествују: Женска певачка група
„Моба“, Хор „Св. Серафим Саровски“, Бранка Башић и
Слободан Вертећ, чланови Српског позоришта

Организатори: Српска самоуправа у Будимпешти,
Српско позориште у Мађарској, Српска самоуправа у
Сентандреји, Удружење Српски форум, Српски
културни клуб у Будимпешти, Српски клуб у
Сентандреји, Српски институт, српске мањинске
самоуправе XIV и XIX кварта Будимпеште, у сарадњи
са Епархијом будимском

Покровишело: Самоуправа Срба у Мађарској

Финансијска помоћ: Владин Фонд „Бетлен Габор“,
Самоуправа Срба у Мађарској

ДЕЧЈИ ВЕРОНАУЧНИ КАМП

Од 13. до 20. јула 2019.

Епархија будимска по 27. пут организује Веронаучни
камп, који ће ове године бити одржан у Шиклошу.
Пријаве се примају до 1. јула 2019. године,
а број места је ограничен.

Детаљније информације заинтересовани могу добити
код месних свештеника, вероучитеља или
администратора кампа, протонамесника Далибора
Миленковића, на телефон +36 30 528 30 30, или путем
имејла: dali_mil@yahoo.com

Информације за рубрику „Инфо“
шаљите на адресу: info.snnovine@freemail.hu
Телефон: +36 30 273 3399

ИНФО

Лейтњи ученички камп

„ОЧУВАЊЕ СТАРИХ ЗАНАТА“

У Ловри, од 30. 06. до 06. 07. 2019.

На камп се могу пријавити учесници узраста од 3. до 12.
разреда. Пријавне листове, заједно са потврдом о
уплати, треба доставити на адресу: Nemzetiségi
Hagyományörző Kulturális Egyesület, 2309 Lőrév, Dundity
А. и. 17, или на имејл адресу: lovrakamp@gmail.com

Рок за пријављивање: 20. јун 2019.

Информације можете добити од Јелене Вукајловић
Краус, на број телефона +36 70 319 3462 и од Љубомира
Алексова на број +36 30 925 0759.

Уплата за учешће: 10.000 фт (Fókusz Takarékszövetkezet
ráckevei kirendeltség, 51700241-10011410, közlemény: tábor)

VIII ДАН ЕТНО-ФOLKA

5. јула (петак) 2019.

Bükkfürdő, Thermal & Spa parking

Концертни:

14:30 - Оркестар „Коприве“

18:45 - Ансамбл „Вујичић“

Улаз је бесплатан!

Terra Travel, Грађаничка 16
11000 Београд, Србија

+381 11 2632-921; +381 11 630-1591

Dežurni telefon: +381 64 802-6680

Telefon u Budimpešti: +36705047240

info@terratravel.rs | www.terratravel.rs

Minibus prevoz "Od vrata do vrata"

Dnevni prevoz na relacijama:

Beograd - Budimpešta - Beograd

Beograd - Beč - Beograd

Beograd - Zagreb - Beograd

Beograd - Slovenija (svi gradovi) - Beograd

Beograd - Istra (svi gradovi) - Beograd

scan and find more

/agencijaTerraTravel

/TerraTravelRS

НАРОДНОСНИ FOLKLORНИ КАМП „КОЛО“

У организацији Дома културе у Токуљи

Од 24. до 30. јуна 2019.

Шиофок на Балатону

Хотел „Парк“

Програм:

Учење и увежбавање српских, хрватских, бугарских
и грчких народних игара, под руководством
реномираних домаћих и иностраних кореографа

Свакодневни стручни програми
Увече: игранка!

Пријаве и информације:
Тел: +36 20 414 575, +36 20 317 0201
E-mail: tokolmuv@gmail.com

СРПСКЕ
НАРОДНЕ НОВИНЕ

СЕРБСКЕ

НАРОДНЕ НОВИНЕ.

www.snnovine.com

СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ – Лист Срба у Мађарској ✦ Издавач: Канцеларија Самоуправе Срба у Мађарској ✦ За издавача: др Јадранка Гергев ✦ Главни и одговорни уредник: др Драган Јаковљевић ✦ На захтев издавача листа, уредништво не лектурише текстове појединих аутора из Мађарске, што значи да одговорност за стил, језик и објављене чињенице преузима аутор. ✦ Финансијер: Министарство за људске ресурсе Мађарске (Emberi Erőforrások Minisztériuma, Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.) ✦ Фоторепортер: Иван Јакшић ✦ Седиште редакције: Nagymező u. 49, 1065 Budapest ✦ Поштанска адреса: Szerb Országos Önkormányzat Hivatala, Szerb Hetilap, Falk Miksa u. 3, 1055 Budapest ✦ Имејл уредништва: snnbudimpesta@gmail.com ✦ Web: www.snnovine.com ✦ Графички прелом листа: Тибор Фуксел ✦ За штампању: Alfa Press Design Kft: Ференц Ибош ✦ Текстурне прилоге и фотографије примамо искључиво у електронској форми. Уредништво задржава право лекторске обраде и скраћивања текстова у складу са расположивим новинским простором. ✦ СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ су 2013. године награђене угледним друштвеним признањем – ВЕЛИКОМ ПЛАКЕТОМ УДРУЖЕЊА КЊИЖЕВНИКА СРБИЈЕ, за објективно и правовремено информисање, неговање српског језика и ћирилице и јачање веза српске заједнице у Мађарској са матичном државом Србијом и Удружењем књижевника Србије. ✦ НУ ISSN 2061-0238

ДУХОВНОСТ

Храмовне славе у Медини и Мохачу

У склопу свете литургије извршен је и опход светиње, тј. уприличена је литија, а потом су у цркви, окићеној травом, одјекнуле духовске молитве услед којих се плео венац.

Пригодну славску беседу, у оквиру духовског празничног сабрања, одржао је јереј Милан Ерић, парох печујски, који је честитајући Мохачанима храмовну славу осврнуо се и на сам црквени празник – Духове. Он је, између осталог, рекао:

Свечано прослављен Силазак Светог Духа на апостоле

На територији Будимске епархије Духовима су посвећена два српска православна храма: цркве у Мохачу и Медини. Приликом свечаног обележавања овог празника, у мохачкој српској цркви, Свету литургију служили су протонамесник Јован Бибић и јереј Милан Ерић, као и протођакон Андраш Штријк, док је литургију у Медини служио протојереј Зоран Остојић

Медина

- Данас смо се окупили у храму који сви волимо. Дошли смо да прославимо Силазак Св. Духа на апостоле. То је највеличанственији моменат који је дао Бог нама људима. Када је Духа Светога послао у виду огњених језика на своје ученике, на своје апостоле, на својих дванаест апостола, јер им је рекао да иду да проповедају хришћанство и да све народе крсте у име Оца, Сина и Св. Духа. То је огroman и значај моменат за комплетно Васељење, комплетну саборну апостолску Цркву – рекао је парох печујски, који је говорио и о значају крштења, љубави, толеранције да би на крају присутне позвао на сведочење истине Христове.

После литургије, домаћини Мохачани су своје госте угостили славским ручком. Вечерње је отпочело у 16 часова, а том приликом славље је својим присуством увеличао је епископ будимски Лукијан, који је одржао и кратку, пригодну славску беседу.

У склопу вечерњег богослужења уприличено је и резање славског колача и благосиљање кољива - кумовала је Мила Салмадић Биро из Мохача, која је светињу даривала постољем за јеванђеље. „За мене је кумство нешто посебно! Уједно, оно

представља благоданство, мир, сву срећу мојој деци и парохијанима, значи један посебан празник како у мом, тако и у животу моје породице.“ – рекла је кума славе.

Како кумовима тако и свима који су својим присуством увеличали храмовну славу, захвалили се протонамесник Јован Бибић, парох сантовачки, администратор мохачке парохије.

Окончањем вечерња у порти светиње уследио је пригодни културни програм и то захваљујући наступу многобројним музикантима из града а пригодну свечаност обојили су и чланови Културно-уметничког друштва „Мохач“ из истоименог града, односно, фолклораши Културно уметничког друштва „Живојин Жика Мандић“ из Кнежевих Винограда, Републике Хрватске.

Након фолклораши уследили су поново музиканти, свирци. Наиме, чланови Оркестра „Покладе“ су били задужени за добар штимунг присутних, славско весеље. Веселило се, певало, играло а славско весеље потрајало је до ситних сати.

Било како било, храмовна слава „Духови“ у Мохачу, чије је празновање суфинансирала Фондација „Габор Бетлен“ и ове године била је достојно и празнично прослављена.

Мохач

И у Медини прослава „Силаска Св. Духа на апостоле“ као патрона светиње, уприличена је 16. јуна на први дан Духова.

У толнанском насељу где данас живи близу тридесетак Срба, српски православни верници предвођени Алексом Сокићем, старатељем светог храма потрудили су се да црква буде заиста лепо окићена поводом празновања храмовне славе - Педесетнице. У предивно окићеној светињи, у присуству скромног броја српских православних верника, свету литургију служио је протојереј Зоран Остојић, парох будимпештански, администратор мединске парохије.

Током славског богослужења духовни пастир Мединчана о. Остојић одржао је и пригодну славску беседу у којој је указао на значај празника.

- Формиран је нуклеус одакле потиче наша Црква, која је стара већ две хиљаде година. Пожелео сам свима да тај благодат Духа Светога, који је сишао на апостоле, сиђе на душу сваког од нас и да нам да снаге и моћи

да наставимо сви здружено да ходимо путем спасоносним - рекао је за наш лист прота Остојић.

Он је нагласио да су преци, који су светињу саградили и посветили је Духовима, знали и били свесни значаја празника. Наравно, из духовске Свете литургије није изостао ни плетење венаца. Мештани су своје госте потом угостили славским ручком да би потом, након дружења и ћаскања, заједнички кренули на вечерње.

У склопу вечерња, које је протекло у знатно већем броју како домаћина, тако и гостију, резање славског колача и благосиљање кољива обављено је у светом храму. Кумовао је Алекса Сокић са својом породицом, а за следећу годину кумства се прихватио Никола Рафајловић са својом фамилијом. Уследило је славско весеље на дворишту некадашње вероисповедне школе, приликом којег се за добро расположење мештана и многобројних гостију побринуо Оркестар „Забавна индустрија“ из Душнока.

П. М.

ЛЕТЊИ ПЛАНОВИ МОХАЧАНА

Уочи прославе Духова, у мохачком Српском клубу, 6. јуна, одржано је заседање месне Српске самоуправе, где су договорене припреме за прославу храмовне славе, која је у међувремену и одржана. Током седнице, чланови месне Српске самоуправе су се договорили са колико средстава ће подржати организацију и реализацију традиционалног „Тамбурашког фестивала у Мохачу“, који је такође у међувремену одржан, уз учешће Тамбурашког оркестра КУД-а „Банат“ из Деске и Великог тамбурашког оркестра „Васа Јовановић“ из Новог Сада. На дневном реду нашао се и „Тамбурашки камп“ који приређује Самоуправа Срба у Мохачу, а разматрана је и могућност путовања на манастирску славу у Грабовач, учешће на традиционалној „Пасуљијади“ у Мохачу, као и организација књижевне вечери.

Мохач